

Mile Bakić, *Crnogorski arhivski rječnik*. Podgorica: Javna ustanova Službeni list Crne Gore, 2024.

Godine 2024. objavljen je *Crnogorski arhivski rječnik* istaknutoga crnogorskoga arhivističkoga stručnjaka Mile Bakića, koji je kruna njegove stručne i znanstvene karijere. Bakić je 2004. doktorirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temu *Razvoj arhivske službe u Crnoj Gori*, pod mentorstvom Josipa Kolanovića, ravnatelja Hrvatskoga državnoga arhiva, predavača i voditelja poslijediplomskoga studija arhivistike na tom fakultetu. Tijekom bogate karijere Mile Bakić obnašao je važne i odgovorne dužnosti: ravnatelja Državnoga arhiva Crne Gore (1991.-1996.), glavnoga i odgovornoga urednika časopisa *Arhivski zapisi* i nakladničke djelatnosti u toj ustanovi (1994.-1996.), urednika nakladničke djelatnosti u Javnoj ustanovi Službeni list Crne Gore (izdanja *Službeni list Crne Gore – međunarodni ugovori*) (1997.-2017.), predsjednika predsjedništva arhivskih radnika Crne Gore (1985.-1989.), rukovoditelja arhiva (služba dokumentacije) CK SK Crne Gore (1975.-1991.).

Iz više arhivskih aktivnosti na međunarodnom planu izdvajamo njegovo sudjelovanje u državnoj arhivskoj delegaciji Savezne Republike Jugoslavije, u čijemu su sastavu bile Srbija i Crna Gora. Delegacija je u Moskvi (1994.) i u Beogradu (1995.) vodila pregovore s ruskom državnom arhivskom delegacijom o uzajamnom povratu arhivskoga gradiva ruske i jugoslavenske provenijencije, a tom prilikom su dvije strane potpisale protokol o arhivskoj suradnji. Tijekom studijskoga posjeta ruskoj arhivskoj službi, odnosno Državnomu ruskomu arhivu 1992. godine Bakić je proučavao organizaciju i rad arhivske službe i arhivsko zakonodavstvo Rusije. Kao član jugoslavenskoga stručnoga tima 1995. godine istraživao je arhivsko gradivo o Crnoj Gori u Moskvi.

Mile Bakić ima i bogatu znanstvenu karijeru. Autor je više djela iz arhivstike, studija, knjiga, udžbenika, zbornika arhivskih dokumenata, koji su prvi put nastali i objavljeni u Crnoj Gori: *Valorizacija arhivske građe foruma i organa CKSK Crne Gore* (1999.), *Arhivistika* (2007.), *Valorizacija arhivske građe* (2014.), *Crnogorsko arhivsko zakonodavstvo* (2008.), *Razvoj arhivske struke u Crnoj Gori* (2010.), *Valorizacija arhivske izdavačke djelatnosti* (2017.), *Kraljevsko crnogorsko narodno pozorište* (2001.), *Drugi kongres SK Crne Gore* (suautor) i dr. Objavio je i brojne autorske radove u zemlji i inozemstvu, priloge u periodičkim publikacijama, sudjelovao na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova u čijim su zbornicima objavljeni njegovi radovi. Sve to čini više od 800 znanstvenih i stručnih bibliografskih jedinica. Bavi se i književnošću, pa je tako objavio dramu *Zagrade* (2001.) i zbirke poezije *Lišće* (2012.), *Majci* (2014.), *Svijeća* (2015.), *Izabrane pjesme* (2018.).

Crnogorski arhivski rječnik kruna je dugogodišnjega kontinuiranoga stručnoga i znanstvenoga arhivističkoga rada Mile Bakića. Kao što je sam istaknuo, u pitanju je vrlo složen, odgovoran i dugotrajan arhivistički projekt, na čijoj

je realizaciji radio gotovo čitavo desetljeće. To je posve razumljivo imajući u vidu činjenicu da na takvim i sličnim kapitalnim projektima uobičajeno rade timovi sastavljeni od najvećih i najiskusnijih arhivističkih stručnjaka, koji uz to suvereno vladaju arhivskom teorijom i praksom. Ovaj rječnik prva je arhivistička publikacija toga tipa u Crnoj Gori i jedna od malobrojnih u zemljama bivše Jugoslavije. Uz njegov postoji još dvojezični englesko-hrvatski *Arhivistički rječnik* Marte Mihaljević, Milice Mihaljević i Hrvoja Stančića, objavljen u Zagrebu, koji je dostupan kao mrežno izdanje na stranicama Hrvatskoga arhivističkoga društva i Filozofskoga fakulteta u Zagrebu.

Arhivistička terminologija u *Crnogorskom arhivskom rječniku* dopunjena je nazivima iz srodnih i drugih znanosti, kao što su povijest, pomoćne povijesne znanosti, informatika, kibernetika, znanost o spisima (njem. *Aktenkunde*) i uredsko poslovanje, koji su se s vremenom mijenjali i postajali sve zastupljeniji u arhivskom terminološkom fundusu, što ovom rječniku daje dimenziju transdisciplinarnosti. Osim što se je autor potrudio uključiti svjetske arhivističke trendove, on se je na odgovarajući način u njih uspješno uklopio, te je na taj način postigao visoku kvalitetu rječnika, posebice s aspekata njegove aktualnosti i važnosti za relevantne zainteresirane strane.

Autor je namijenio rječnik svima onima koji se u svojem profesionalnom radu bave podacima i dokumentima kao izvorima informacija. Drugim riječima, ovaj rječnik namijenjen je arhivima i nearhivskim ustanovama kao što su muzeji, knjižnice i povijesni instituti, koji po raznim osnovama posjeduju i rade s arhivskim gradivom. U tom smislu, Bakić je poseban fokus stavio na arhive i arhivsko stručno osoblje koje se profesionalno bavi arhivskom djelatnošću, počevši od tzv. vanjske arhivske službe do sređivanja, obrade, korištenja i objavljivanja arhivskoga gradiva. Istovremeno, važno je naglasiti važnost ovoga rječnika za stvaratelje arhivskoga gradiva i registraturnoga (dokumentarnoga) materijala, odnosno registrature (pismohrane) ili operativnih arhiva, uredsko i arhivsko poslovanje.

Rječnik je također namijenjen obrazovnomu području, kako redovnomu institucionalnomu obrazovanju arhivista, tako i onomu dopunskomu i fakultativnomu. Nezavisno od interesa, profila i stupnja zainteresirane strane, rječnik je moguće koristiti kako u srednjim školama, na fakultetima, magistarskim i doktorskim arhivističkim studijima, tako i od strane polaznika i predavača arhivističkih tečajeva i seminara, organiziranih s ciljem dopunskoga obrazovanja, osposobljavanja i osuvremenjivanja obrazovanja arhivskoga osoblja. Imajući u vidu da ovaj rječnik sadržava suvremenu terminologiju povezanu s arhivskim gradivom, on će biti vrlo koristan studentima, istraživačima i predavačima povijesti, pomoćnih povijesnih znanosti, ekonomskih i pravnih znanosti, znanosti o državi, znanosti o spisima te uredskoga poslovanja. Sasvim je sigurno da je Mile Bakić ovim vrijednim djelom, koje sadržava 2.760 opisnih jedinica na 325 stranica, dao velik

doprinos punoj afirmaciji crnogorske arhivistike i arhivske prakse, ne samo u Crnoj Gori, nego i u međunarodnom okruženju, što je, uostalom, uvijek i činio u proteklim desetljećima kroz svoje plodno arhivističko stvaralaštvo.

Dragoljub Šarović